

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS RĪKOJUMS (pirmā palāta)

2019. gada 9. jūlijā *

Prasība atcelt tiesību aktu – Elektroniskie sakari – Direktīvas 2002/21/EK 7. pants – Fiksētās piekļuves vairumtirdzniecība – Kopīga būtiska ietekme tirgū – Īpaši reglamentējoši pienākumi, kas uzlikti operatoriem – Pasākumu projekts, ko valsts regulatīvā iestāde ir darījusi pieejamu – Komisijas komentāri – Procedūras otrā posma neuzsākšana – Nepārsūdzams tiesību akts – Reglamenta 130. pants – Nepieņemamība

Lietā T-660/18

VodafoneZiggo Group BV, Utrehta (Nīderlande), ko pārstāv *W. Knibbeler* un *A. Pliego Selie*, advokāti,
prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *G. Braun* un *L. Nicolae*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura pamatota ar LESD 263. pantu un kurā ir lūgts atcelt lēmumu, kas, iespējams, ir ietverts 2018. gada 30. augusta vēstulē, kuru Komisija ir nosūtījusi *Autoriteit Consument en Markt* (Patērētāju tiesību aizsardzības un tirgu uzraudzības iestāde, Nīderlande), kas ir Nīderlandes regulatīvā iestāde, un kurā ir ietverti tās komentāri, kas sniegti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/21/EK (2002. gada 7. marts) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.) 7. panta 3. punktam, par pasākumu projektu, kuru minētā iestāde tai ir darījusi pieejamu (lietas NL/2018/2099 un NL/2018/2100),

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja *I. Pelikánova* [*I. Pelikánová*], tiesneši *P. Niuls* [*P. Nihoul*] un *J. Svenningsens* [*J. Svenningsen*] (referents),

sekretārs: *E. Kulons* [*E. Coulon*],

izdod šo rīkojumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Rīkojums

Tiesvedības priekšvēsture

- 1 Prasītāja *VodafoneZiggo Group BV* ir saskaņā ar Nīderlandes tiesībām dibināta sabiedrība, kura darbojas elektronisko sakaru nozarē un kura piedāvā fiksētā interneta, televīzijas un telefonijas piegādes pakalpojumus, izmantojot kabeļu tīklu. Šajā ziņā uz tās darbību attiecas Eiropas Savienības tiesiskais regulējums, kas ir piemērojams šai nozarei, it īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/21/EK (2002. gada 7. marts) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.; turpmāk tekstā – “pamatdirektīva”), kas pēdējo reizi grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/140/EK (2009. gada 25. novembris) (OV 2009, L 337, 37. lpp.).

Par apspriešanas procedūrām, kuras ir noteiktas pamatdirektīvā

- 2 Saskaņā ar pamatdirektīvas 1. panta 1. punkta pirmo teikumu šīs direktīvas mērķis ir izveidot saskaņotu regulējumu elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, elektronisko komunikāciju tīkliem, saistītajām iekārtām un saistītajiem pakalpojumiem, kā arī konkrētiem termināliekārtu aspektiem attiecībā uz piekļuves atvieglošanu lietotājiem ar invaliditāti. Šajā ziņā pamatdirektīvā ir noteikti uzdevumi, kuri ir uzticēti valsts regulatīvajām iestādēm (turpmāk tekstā – “VRI”), proti, struktūrai vai struktūrām, kurām katra no dalībvalstīm ir noteikusi vienu vai vairākus no šiem uzdevumiem. Tie it īpaši ietver, kā tas ir paredzēts minētās direktīvas 16. pantā, konkrēto tirgu analīžu veikšanu, kas var izraisīt to, ka VRI uzliek īpašus reglamentējošus pienākumus, kuri tiek saukti arī par “korigējošiem pasākumiem”, operatoriem, kam ir būtiska ietekme kādā no tirgiem, uz kuriem attiecas pamatdirektīva.
- 3 Šajā ziņā, kā tas būtībā izriet no pamatdirektīvas 15. apsvēruma, tajā ir paredzēts, ka tad, ja, izpildot savus uzdevumus, VRI plāno veikt pasākumus, tostarp korigējošus pasākumus, noteiktos gadījumos tām, pirmkārt, atbilstoši šīs direktīvas 6. pantam ir jāveic sabiedriskā apspriešana valsts līmenī, kas ļauj apkopot ieinteresēto personu komentārus par pasākumu projektu, un, otrkārt, saskaņā ar tās 7. panta 3. punktu ir jāveic apspriešana Savienības līmenī, iesaistot gan Eiropas Komisiju, gan VRI citās dalībvalstīs un Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādi (*BEREC*) (turpmāk tekstā – “Eiropas apspriešanas procedūra”).
- 4 Eiropas apspriešanas procedūras mērķis ir ieviest koordināciju starp VRI, kas ir pasākumu projekta autore, citām VRI, Komisiju un *BEREC*, lai nodrošinātu pamatdirektīvas konsekvētu piemērošanu. Atbilstoši šīs direktīvas 7. panta 3. punktam VRI, kura plāno veikt pasākumu, pasākumu projekts ir jādara pieejams šiem citiem institucionālajiem dalībniekiem, pievienojot pamatojumu, ar ko pasākums vai pasākumi ir pamatoti, lai tie varētu viena mēneša laikā – un šis termiņš nav pagarināms – tai iesniegt savus komentārus (turpmāk tekstā – “Eiropas apspriešanas procedūras pirmais posms”). Atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 7. punktam pēc tam VRI “maksimāli” ir jāņem vērā šie komentāri.
- 5 Atsevišķos gadījumos, kuri ir noteikti pamatdirektīvā, Komisija tomēr var paredzēt atrunas un nolemt pagarināt pasākumu projekta, kuru VRI ir darījusi pieejamu, izskatīšanu, nosakot jaunu termiņu Eiropas apspriešanas procedūras nākamā posma ietvaros (turpmāk tekstā – “Eiropas apspriešanas procedūras otrais posms”).
- 6 Tas tā ir, pirmkārt, piemērojot pamatdirektīvas 7. panta 4. punktu (turpmāk tekstā – “7. panta otrais posms”), ja plānotā pasākuma vai plānoto pasākumu mērķis ir noteikt konkrētu tirgu, kas nav viens no tirgiem, kurus norādījusi Komisija, vai nolemt, vai uzņēmumu atzīt vai neatzīt par tādu, kam atsevišķi vai kopā ar citiem ir būtiska ietekme tirgū (turpmāk tekstā – “BIT”), un vai šis pasākums vai šie pasākumi ietekmētu tirdzniecību starp dalībvalstīm. Šādos gadījumos, ja Komisija ir norādījusi VRI, ka tā uzskata, ka pasākumu projekts radītu šķērsli vienotajam tirgum vai ka tai ir radušās nopietnas šaubas

par tā saderību ar Savienības tiesību aktiem un jo īpaši pamatdirektīvas 8. pantā minētajiem mērķiem, pasākumu projektu nepieņem vēl divus mēnešus, un šo termiņu nevar pagarināt. Turklāt Komisijai ir jāinformē pārējās VRI par savām atrunām. Minētā divu mēnešu laikposma beigās Komisija saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 5. punktu var pieprasīt, lai attiecīgā VRI atsaukt savu pasākumu projektu (turpmāk tekstā – “veto tiesības”), vai arī var atcelt savas atrunas attiecībā uz minēto projektu.

- 7 Otrkārt, atbilstoši pamatdirektīvas 7.a panta 1. punktam (turpmāk tekstā – “7.a panta otrais posms”) par Eiropas apspriešanas procedūras otrā posma uzsākšanu var nolemt tad, ja plānotā pasākuma vai plānoto pasākumu mērķis ir uzlikt, grozīt vai atcelt kādu īpašu reglamentējošu pienākumu, proti, “korigējošu pasākumu”, kas operatoram noteikts atbilstoši pamatdirektīvas, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/19/EK (2002. gada 7. marts) par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (OV 2002, L 108, 7. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/22/EK (2002. gada 7. marts) par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) (OV 2002, L 108, 51. lpp.) atsevišķām tiesību normām. Šādos gadījumos Komisija var paziņot attiecīgajai VRI un *BEREC* iemeslus, kāpēc tā uzskata, ka pasākumu projekts radītu šķēršļus vienotajam tirgum, vai savas nopietnās bažas par tā atbilstību Savienības tiesību aktiem. Šādā gadījumā pasākumu projektu var pieņemt tikai pēc tam, kad ir beidzies jaunais četru mēnešu termiņš pēc Komisijas paziņojuma atbilstoši pamatdirektīvas 7.a panta 1. un 5. punktam. Šī termiņa beigās Komisija saskaņā ar pamatdirektīvas 7.a panta 5. punktu vai nu var sniegt ieteikumu, pieprasot attiecīgajai VRI grozīt vai atsaukt pasākumu projektu, vai arī var pieņemt lēmumu atcelt atrunas attiecībā uz minēto projektu.
- 8 Tādējādi, ja Komisijai ir atrunas attiecībā uz dažādiem tā pasākumu projekta aspektiem, kurš tai ir darīts pieejams, tā var uzsākt gan 7. panta otro posmu, gan 7.a panta otro posmu.
- 9 Visbeidzot, saistībā ar pasākumiem, kurus ir pieņēmušas VRI pamatdirektīvas īstenošanas ietvaros, tās 4. pantā ir paredzētas pārsūdzības tiesības par šādiem lēmumiem valsts līmenī.

Par procedūru, kurā tika pieņemts apstrīdētais tiesību akts

- 10 2018. gada 27. februārī *Autoriteit Consument en Markt* (Patērētāju tiesību aizsardzības un tirgu uzraudzības iestāde, Nīderlande, turpmāk tekstā – “ACM”), kas ir Nīderlandes VRI, saskaņā ar pamatdirektīvas 6. pantu publicēja pasākumu projektu sabiedriskās apspriešanas nolūkā.
- 11 Pasākumu projekts it īpaši attiecās uz piekļuves nodrošināšanas noteiktā atrašanās vietā vairumtirdzniecības tirgu. Tajā *ACM* uzskatīja, ka atsevišķiem operatoriem, tostarp prasītājam, šajā tirgū bija kopīga būtiska ietekme, un tā ierosināja šiem operatoriem uzlikt īpašus reglamentējošus pienākumus atbilstoši pamatdirektīvas 16. pantam.
- 12 Ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt savus komentārus par pasākumu projektu līdz 2018. gada 10. aprīlim. Prasītāja iesniedza savus komentārus noteiktajā termiņā.
- 13 2018. gada 31. jūlijā *ACM* pasākumu projektu darīja pieejamu Komisijai, *BEREC* un citu dalībvalstu VRI atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. punktam. Tādējādi nosūtīto pasākumu projektu Komisija reģistrēja ar atsauces numuriem “NL/2018/2099” un “NL/2018/2100”.
- 14 Pēc pasākumu projekta nosūtīšanas Komisija atbilstoši pamatdirektīvas 5. panta 2. punktam 2018. gada 6. augustā lūdza VRI sniegt papildu informāciju un saņēma tās atbildi 9. augustā. Tajā pašā dienā Komisija nosūtīja papildu informācijas pieprasījumu, uz kuru *ACM* sniedza atbildi.
- 15 2018. gada 8. augustā prasītāja iesniedza komentārus Komisijai par pasākumu projektu.

- 16 2018. gada 30. augustā atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. punktam Komisija nosūtīja ACM vēstuli, kurā ir ietverti tās komentāri (turpmāk tekstā – “apstrīdētais tiesību akts”) par pasākumu projektu, un neuzskatīja, ka ir jāuzsāk Eiropas apspriešanas procedūras otrais posms. 2018. gada 31. augustā šie komentāri tika publicēti Komisijas tīmekļvietnē.
- 17 2018. gada 27. septembrī ACM pieņēma savu lēmumu, kurā tā ir norādījusi atsevišķus operatorus, tostarp prasītāju, kā tādus, kam ir kopīga būtiska ietekme piekļuves nodrošināšanas noteiktā atrašanās vietā vairumtirdzniecības tirgū, un uzlika tiem īpašus reglamentējošus pienākumus. Šī lēmuma I pielikumā ACM paskaidro, kādā veidā tā ir ņēmusi vērā Komisijas komentārus.
- 18 Pēc šī lēmuma pieņemšanas prasītāja, kā tas ir paredzēts pamatdirektīvas 4. pantā, esot cēlusi prasību par ACM lēmumu *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā apelācijas tiesa sociālekonomiskos jautājumos, Nīderlande).

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 19 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2018. gada 8. novembrī, prasītāja cēla šo prasību. Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt apstrīdēto tiesību aktu;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 20 Ar atsevišķu procesuālo dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2019. gada 23. janvārī, Komisija, pamatojoties uz Vispārējās tiesas Reglamenta 130. pantu, izvirzīja iebildi par nepieņemamību. Savā iebildē Komisija lūdz Vispārējo tiesu:
- noraidīt prasību kā acīmredzami nepieņemamu;
 - piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 21 Ar procesuālajiem dokumentiem, kurus Vispārējās tiesa kancelejā attiecīgi 2019. gada 1. februārī iesniegusi Nīderlandes Karaliste un 2019. gada 27. februārī – *T-Mobile Netherlands Holding BV*, *T-Mobile Netherlands BV*, *T-Mobile Thuis BV* un *Tele2 Nederland BV*, tās lūdza atļauju iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 22 2019. gada 15. martā prasītāja iesniedza savus apsvērumus par Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību, kuros tā lūdz Vispārējo tiesu:
- noraidīt minēto iebildi un atzīt prasību par pieņemamu;
 - atcelt apstrīdēto tiesību aktu;
 - piespriest Komisijai segt savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzināt visu personu, kas iestājušās lietā, tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

- 23 Saskaņā ar Reglamenta 130. pantu gadījumā, ja atbildētājs ar atsevišķu dokumentu lūdz Vispārējo tiesu lemt par nepieņemamību vai kompetences neesamību, neizskatot lietu pēc būtības, tai ir jālemj par pieteikumu pēc iespējas ātrāk, attiecīgā gadījumā pēc tam, kad ir sāкта tiesvedības mutvārdu daļa.

- 24 Šajā lietā Vispārējā tiesa uzskata, ka tā ir guvusi pietiekamu skaidrību no lietas materiāliem, un nolemj izspriest lietu, izdodot motivētu rīkojumu un neveicot tālākas procesuālās darbības.
- 25 Savas iebildes par nepieņemamību pamatošanai Komisija būtība izvirza divus nepieņemamības pamatus, kuri ir jāizvērtē secīgi. Pirmkārt, apstrīdētais tiesību akts neesot pārsūdzams tiesību akts LESD 263. panta izpratnē, jo tas neradot saistošas tiesiskās sekas. Tas esot ne vairāk kā sagatavojošs tiesību akts, kurā nav noteikta šīs iestādes galīgā nostāja. Otrkārt, prasītājam neesot *locus standi* LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, jo apstrīdētais tiesību akts to neskarot tieši.
- 26 Attiecībā uz apstrīdētā tiesību akta apstrīdamību Komisija uzskata, ka nepieņemamības pamatojums, kuru Vispārējā tiesa ir izmantojusi savā 2007. gada 12. decembra rīkojumā *Vodafone España* un *Vodafone Group*/Komisija (T-109/06, EU:T:2007:384) un 2008. gada 22. februāra rīkojumā *Base* /Komisija (T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48), ir attiecināms uz šo lietu.
- 27 Savukārt prasītāja, kas uzskata, ka Komisijai bija jāuzsāk Eiropas apspriešanas procedūras otrais posms, apgalvo, ka apstrīdētais tiesību akts radot saistošas tiesiskās sekas un tādējādi Vispārējās tiesas kompetencē esot pieņemt nolēmumu par tā tiesiskumu atbilstoši LESD 263. pantam. Proti, prasītājas tiesiskais stāvoklis esot ietekmēts, jo, pēc prasītājas domām, komentāri, kuri ir izteikti saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu, ir saistoši attiecīgajai VRI, šādi komentāri ir uzskatāmi par atļauju, kas ļauj attiecīgajai VRI pieņemt izvērtēto pasākumu projektu, un šādu komentāru nosūtīšana ietekmē prasītājas procesuālās tiesības, ja Komisija atturas uzsākt Eiropas apspriešanas procedūras otro posmu. 2007. gada 12. decembra rīkojums *Vodafone España* un *Vodafone Group*/Komisija (T-109/06, EU:T:2007:384), kuru minējusi Komisija, neesot atbilstošs atšķirību dēļ attiecībā uz faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem starp lietu, kurā tika izdots minētais rīkojums, un šo lietu. Papildus tam apstrīdētais tiesību akts neesot sagatavojošs tiesību akts, jo tajā esot atspoguļota Komisijas galīgā nostāja, noslēdzot Eiropas apspriešanas procedūru.
- 28 Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par apstrīdamiem tiesību aktiem LESD 263. panta izpratnē ir uzskatāmi Savienības iestāžu pieņemti tiesību akti – lai kāds arī būtu to veids vai forma –, kas paredzēti tādu saistošu tiesisko seku radīšanai, kuras var ietekmēt prasītāja intereses, būtiski mainot tā tiesisko stāvokli (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1981. gada 11. novembris, *IBM*/Komisija, 60/81, EU:C:1981:264, 9. punkts; 2008. gada 17. jūlijs, *Athinaiki Techniki*/Komisija, C-521/06 P, EU:C:2008:422, 29. punkts, un 2016. gada 20. septembris, *Mallis u.c.*/Komisija un ECB, no C-105/15 P līdz C-109/15 P, EU:C:2016:702, 51. punkts).
- 29 Lai noskaidrotu, vai tiesību akts, kas apstrīdēts Savienības tiesā atbilstoši LESD 263. pantam, rada saistošas tiesiskās sekas, minētās sekas, paturot prātā šī akta būtību, ir jāizvērtē atbilstoši tādiem objektīviem kritērijiem kā šī akta saturs, vajadzības gadījumā ņemot vērā tā pieņemšanas kontekstu, kā arī to izdevušās iestādes pilnvaras (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. februāris, *Belģija*/Komisija, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 31. un 32. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 30 Turklāt, ja runa ir par tiesību aktiem, kuru izstrāde notiek vairākos posmos, it īpaši iekšējās procedūras beigās, apstrīdami tiesību akti principā ir tikai tie pasākumi, ar ko procedūras beigās tiek noteikta iestādes galīgā nostāja, izņemot starpposma pasākumus, kuru mērķis ir sagatavot galīgo lēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2000. gada 22. jūnijs, *Nīderlande*/Komisija, C-147/96, EU:C:2000:335, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 31 Tādējādi šajā gadījumā vispirms ir jāizvērtē, vai apstrīdētais tiesību akts ir uzskatāms par apstrīdamu tiesību aktu saistībā ar kontekstu, kurā tas tika pieņemts, tā saturu un tā iespējamo sagatavojošo raksturu.

Par kontekstu, kurā tika pieņemts apstrīdētais tiesību akts

- 32 Iesākumā svarīgi ir norādīt, ka, pirmām kārtām, uzdevumu piešķiršanas VRI un Komisijai ietvaros Savienības likumdevējs ir vēlējies VRI noteikt centrālo lomu, lai sasniegtu pamatdirektīvā noteiktos mērķus (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group* /Komisija, T-109/06, EU:T:2007:384, 72.–75. punkts), un tām tiek piešķirtas reglamentēšanas pilnvaras, kas it īpaši ietver elektronisko sakaru tirgu, kuri atrodas to teritorijā, noteikšanu, pamatojoties uz konkurences tiesību principiem (pamatdirektīvas 15. panta 3. punkts), operatoru identificēšanu, kuriem individuāli vai kopā ir BIT (pamatdirektīvas 14. pants), un reglamentējošu pienākumu noteikšanu, kuri vajadzības gadījumā ir jāuzliek šiem operatoriem (pamatdirektīvas 16. panta 4. punkts).
- 33 Tādējādi, īstenojot savas reglamentēšanas funkcijas, VRI ir plašas pilnvaras, lai tās atkarībā no situācijas attiecīgajā gadījumā varētu izvērtēt nepieciešamību reglamentēt tirgu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 15. septembris, *Koninklijke KPN u.c.*, C-28/15, EU:C:2016:692, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Otrām kārtām, Komisija pati palīdz VRI, un tās mērķis ir nodrošināt tiesiskā regulējuma saskaņotu piemērošanu visā Savienībā. Tādējādi Komisija konkrēti saskaņā ar pamatdirektīvas 15. pantu publicē ieteikumus un pamatnostādnes par attiecīgajiem produktu un pakalpojumu tirgiem, kā arī par tirgus analīzi un būtiskas ietekmes tirgū novērtējumu, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma konsekventu piemērošanu. Turklāt atbilstoši pamatdirektīvas 19. panta 1. punktam “Komisija var, maksimāli ņemot vērā *BEREC* atzinumu, sniegt ieteikumu vai pieņemt lēmumu par [minētajā] direktīvā un īpašajās direktīvās paredzēto noteikumu saskaņotu piemērošanu, lai turpinātu īstenot 8. pantā izklāstītos mērķus” (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group* /Komisija, T-109/06, EU:T:2007:384, 75. punkts).
- 35 Trešām kārtām, saistībā ar Eiropas apspriešanas procedūru pamatdirektīvas 7. un 7.a panta formulējums norāda uz to, ka šīs procedūras ietvaros Komisijai vairāk ir koordinatores, nevis lēmumu pieņēmējas loma.
- 36 Pirmkārt, Eiropas apspriešanas procedūras pirmā posma laikā Komisija var izteikt “komentārus” par ikvienu pasākumu projektu, ko VRI tai ir darījušas pieejamu, un tie šīm iestādēm ir “maksimāli [jāņem] vērā” atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. un 7. punktam.
- 37 Otrkārt, 7.a panta otrā posma laikā, lai gan atbilstoši pamatdirektīvas 7.a panta 5. punkta a) apakšpunktam Komisija var “sniegt ieteikumu, prasot attiecīgajai [VRI] grozīt vai atsaukt [savu] projektu”, attiecīgā VRI tomēr var nolemt negrozīt savu pasākumu projektu vai to neatsaukt, proti, neņemot vērā Komisijas sniegto ieteikumu, ja vien šajā ziņā tā pamato savu lēmumu, kā tas ir paredzēts minētās direktīvas 7.a panta 7. punktā.
- 38 Galu galā, tikai saistībā ar 7. panta otro posmu VRI var būt saistoša Komisijas nostāja, proti, tad, ja saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 5. punkta a) apakšpunktu šī pēdējā minētā iestāde nolemj izmantot savas veto tiesības.
- 39 It īpaši ņemot vērā šos apsvērumus attiecībā uz tiesisko regulējumu, kurš izveidots ar pamatdirektīvu un kurā VRI ir piešķirta centrālā loma, ir jāizvērtē prasītājas izvirzītie argumenti, lai pamatotu to, ka apstrīdētais tiesību akts rada saistošas tiesiskās sekas un tādējādi par to var tikt celta prasība Savienības tiesā atbilstoši LESD 263. pantam.

Par argumentiem attiecībā uz prasību “maksimāli [ņemt] vērā” Komisijas komentārus

- 40 Prasītāja uzskata, ka pamatdirektīvas 7. panta 7. punktā paredzētā prasība, saskaņā ar kuru attiecīgajai VRI “maksimāli [ir jāņem] vērā” Komisijas izteiktie komentāri, nosaka ievērot norādījumus, kuri ir ietverti šajos komentāros.
- 41 Pirmām kārtām, prasītāja balstās uz 2016. gada 15. septembra spriedumu *Koninklijke KPN u.c.* (C-28/15, EU:C:2016:692, 37. un 38. punkts), kurā Tiesa ir lēmusi par pienākumu, kas attiecībā uz VRI ir paredzēts pamatdirektīvas 19. panta 2. punkta otrajā daļā, maksimāli ņemt vērā Komisijas publicētos ieteikumus, piemērojot šīs tiesību normas 1. punktu. Tiesa ir uzskatījusi, ka VRI principā bija jāievēro norādījumi, kuri ietverti Komisijas Ieteikumā 2009/396/EK (2009. gada 7. maijs) par savienojuma pabeigšanas tarifu reglamentāciju fiksētajos un mobilajos tīklos Eiropas Savienībā (OV 2009, L 124, 67. lpp.). Prasītāja uzskata, ka ACM pēc analogijas “principā” esot jāievēro komentāri, kurus Komisija ir sniegusi apstrīdētajā tiesību aktā.
- 42 Tomēr pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, šī judikatūra nenozīmē, ka šādiem komentāriem ir saistošs raksturs. Pirmkārt, ir jāatzīmē, ka, no vienas puses, šī 2016. gada 15. septembra sprieduma *Koninklijke KPN u.c.* (C-28/15, EU:C:2016:692) 34. un 35. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka atbilstoši LESD 288. pantam šādam ieteikumam principā nav saistoša rakstura un no tā izriet, ka VRI, pieņemot lēmumu, nav saistošs Ieteikums 2009/396. No otras puses, izmantojot vārdu “principā”, kuru uzsver prasītāja, Tiesa ir apstiprinājusi, ka ar pienākumu ievērot norādījumus, kuri ietverti Ieteikumā 2009/396, VRI tiek atstāta zināma novērtējuma brīvība un tātad tas neuzliek tai saistības obligātā veidā. Tieši tas ir apstiprināts minētā sprieduma 38. punkta šādā teikumā, kurā Tiesa precīzē, ka VRI var noraidīt modeli “Bulric strict”, kas ieteikts Ieteikumā 2009/396, ja konkrētas situācijas novērtējumā izrādās, ka minētais modelis nav piemērots apstākļiem.
- 43 Šajā ziņā, iedibinot ieteikumus kā īpašu Savienības aktu kategoriju un skaidri paredzot, ka tie “neuzliek saistības”, LESD 288. pantā ir mēģināts panākt, lai iestādēm, kuras ir tiesīgas pieņemt šos aktus, tiktu piešķirtas pamudināšanas un pārliecināšanas pilnvaras, kas atšķiras no pilnvarām pieņemt ar saistošu spēku apveltītus aktus (spriedums, 2018. gada 20. februāris, Beļģija/Komisija, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 26. punkts). Šis konstatējums pēc analogijas ir piemērojams arī attiecībā uz tādiem komentāriem, kurus Komisija sniegusi Eiropas apspriešanas procedūras pirmajā posmā saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu, kā komentāri, kas izteikti apstrīdētajā tiesību aktā izskatāmajā lietā.
- 44 Otrkārt, ar formulējumu “maksimāli ņem vērā” tiek uzsvērts Komisijas komentāru, kas izteikti atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. punktam, nesaistošais raksturs. Proti, ja šādi komentāri būtu saistoši, nepietiktu ar to, ka VRI maksimāli tos ņem vērā, riskējot sagrozīt šīs tiesību normas formulējumu un mērķi. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Komisijas komentāri ir līdzvērtīgi komentāriem, kurus attiecīgajā gadījumā ir izteikušas citas VRI vai BEREC, un tādējādi gadījumā, ja šo dažādo institucionālo dalībnieku komentāros tiktu piedāvātas atšķirīgas pieejas, attiecīgā VRI drīzāk varētu ievērot kādas citas VRI vai BEREC piedāvāto pieeju, nevis Komisija ieteikto (šajā nozīmē skat. rīkojumus, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group/Komisija*, T-109/06, EU:T:2007:384, 93. un 94. punkts, un 2008. gada 22. februāris, *Base/Komisija*, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 63. un 64. punkts).
- 45 Otrām kārtām, kā uzsver prasītāja, lai gan Tiesa 2003. gada 11. septembra spriedumā *Altair Chimica* (C-207/01, EU:C:2003:451, 41. punkts) ir uzskatījusi, ka, pat ja ar ieteikumiem nav paredzēts radīt saistošas sekas un tie nevar radīt tiesības, uz kurām privātpersonas varētu atsaukties valsts tiesā, tomēr tiem piemīt zināmas tiesiskās sekas.
- 46 Tomēr ir jānošķir sekas, kuras ir aplūkotas šajā judikatūrā, no saistošām tiesiskajām sekām, uz kurām norāda prasītāja un kuras var ietekmēt tās intereses, būtiski mainot tās tiesisko stāvokli. Pirmkārt, prasītājas minētā sprieduma tajā pašā punktā Tiesa skaidri ir ilustrējusi aplūkotās tiesiskās sekas, paskaidrojot, ka valsts tiesām ir pienākums ievērot ieteikumus, lai atrisinātu tajās izskatāmās

tiesvedības, it īpaši, ja tie izskaidro, kā interpretēt valsts tiesību normas, kas pieņemtas ar mērķi nodrošināt to ieviešanu, vai ja to mērķis ir papildināt saistošas Savienības tiesību normas (skat. spriedumu, 2003. gada 11. septembris, *Altair Chimica*, C-207/01, EU:C:2003:451, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 47 Otrkārt, prasība “maksimāli [ņemt] vērā” rada tiesiskas sekas, kas atšķiras no prasītājas apgalvotajām sekām, jo ar minēto prasību tiek noteikts pienākums norādīt pamatojumu. Tādējādi VRI ir jāspēj izskaidrot atšķirības, kas pastāv salīdzinājumā ar Komisijas komentāriem (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2008. gada 22. februāris, *Base/Komisija*, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 65. punkts). Tieši tāda ir arī 2016. gada 15. septembra sprieduma *Koninklijke KPN u.c.* (C-28/15, EU:C:2016:692) 38. punkta jēga, kurā Tiesa ir uzskatījusi, ka VRI var noraidīt Ieteikumā 2009/396 ieteikto modeli “Bulric strict”, “savu nostāju pamatojot”.
- 48 Šajā ziņā pamatdirektīvas 19. panta 2. punktā nepārprotami ir paredzēts, ka tad, “ja [VRI] pieņem lēmumu neievērot ieteikumu, tā informē Komisiju, pamatojot savu nostāju”. Neviens formāls pienākums norādīt pamatojumu nav paredzēts pamatdirektīvas 7. panta 3. punktā attiecībā uz Komisijas izteiktajiem komentāriem par pasākumu projektu, kuru nosūtījusi kāda VRI (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2008. gada 22. februāris, *Base/Komisija*, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 65. punkts).
- 49 Šajā ziņā izskatāmajā lietā sava 2018. gada 27. septembra lēmuma I pielikumā ACM ir paskaidrojusi, kādā veidā tā maksimāli ir ņēmusi vērā Komisijas komentārus. Šī pielikuma saturs un formulējums norāda uz to, ka šī VRI ir izvērtējusi un analizējusi Komisijas komentārus, neuzskatot, ka tai šie komentāri ir saistoši.
- 50 Katrā ziņā pienākums norādīt pamatojumu, kas būtu uzlikts VRI, neesot tāds, kas var ietekmēt prasītājas intereses, būtiski mainot tās tiesisko stāvokli (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2008. gada 22. februāris, *Base/Komisija*, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 65. punkts).
- 51 Trešām kārtām, prasītāja apgalvo, ka VRI nevar ignorēt komentārus, kuri izteikti pamatdirektīvas 7. panta 3. punktā minētās procedūras ietvaros, jo ar šādu ignorēšanu pastāvētu risks pārkāpt lojālas sadarbības pienākumu, kas paredzēts LES 4. panta 3. punktā. Proti, atsaucoties uz 2015. gada 16. aprīļa spriedumu *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej un Telefonía Dialog* (C-3/14, EU:C:2015:232), tā uzsver, ka šī procedūra, kā izriet no pamatdirektīvas 15. apsvēruma, ietver to, ka tiek nodrošināts, ka lēmumiem valsts līmenī nav nelabvēlīgas ietekmes uz vienoto tirgu vai citiem LESD mērķiem.
- 52 Tomēr lojālas sadarbības pienākums nevar izraisīt to, ka šādi komentāri rada saistošas tiesiskās sekas. Proti, lojālas sadarbības pienākuma rezultātā nevar izslēgt pieņemamības nosacījumus, kas skaidri paredzēti LESD 263. pantā (spriedums, 2018. gada 20. februāris, *Beļģija/Komisija*, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 40. punkts). Turklāt, tā kā Savienības likumdevējs skaidri ir noteicis tiesiskās sekas, kādas tas ir vēlējies piešķirt saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu izteiktajiem komentāriem, lojālas sadarbības pienākumam nevar būt plašāka piemērojamība, piešķirot tiesiskās sekas, kuras likumdevējs nav paredzējis.
- 53 Ceturtām kārtām, prasītāja apgalvo, ka tās nostāja ir apstiprināta valsts judikatūrā, minot *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija) nolēmumu. Tomēr iepriekš izklāstīto analīzi nevar atspēkot ar valsts judikatūru. Proti, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru no prasības par Savienības tiesību vienveidīgu piemērošanu izriet, ka tad, ja tiesību normā nav atsauces uz dalībvalstu tiesībām saistībā ar kādu īpašu jēdzienu, šis jēdziens visā Savienībā ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 9. novembris, *Wathelet*, C-149/15, EU:C:2016:840, 28. punkts un tajā minētā

judikatūra). Katrā ziņā prasītājas minētais izvilcums neļauj secināt, ka *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) būtu uzskatījusi, ka Komisijas komentāri rada saistošas tiesiskās sekas LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē.

- 54 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka prasība, saskaņā ar kuru attiecīgajai VRI ir “maksimāli [jāņem] vērā” komentāri, ko Komisija ir izteikusi atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. punktam, nenozīmē, ka apstrīdētais tiesību akts rada saistošas tiesiskās sekas.

Par argumentiem attiecībā uz to, ka apstrīdētais tiesību akts ir uzskatāms par atļauju

- 55 Prasītāja uzskata, ka Komisijas komentāri, lai gan tie ir pieņemti vēstules formā, ir uzskatāmi par atļauju, kas ir ļāvusi ACM pieņemt savu 2018. gada 27. septembra lēmumu.
- 56 Pirmām kārtām, prasītāja apgalvo, ka komentāru nosūtīšana saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu un 7. panta otrā posma uzsākšana ir vienas un tās pašas alternatīvas divas daļas un tādējādi Komisija esot saskārusies ar bināru izvēli starp veto neuzlikšanu un veto uzlikšanu attiecībā uz VRI paziņoto pasākumu projektu.
- 57 Pirmkārt, ir jānorāda – lai gan ir taisnība, ka komentāru nosūtīšana un Eiropas apspriešanas procedūras otrā posma uzsākšana veido alternatīvu, pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, runa nav par bināru izvēli starp veto neuzlikšanu un veto uzlikšanu attiecībā uz VRI paziņoto pasākumu projektu. Proti, ja Komisija uzsāk Eiropas apspriešanas procedūras otro posmu, tā atkarībā no gadījuma rikojas, pamatojoties uz pamatdirektīvas 7. panta 4. punktu vai minētās direktīvas 7.a panta 1. punktu vai pat pamatojoties uz abām tiesību normām vienlaikus. Tomēr tikai 7. panta otrā posma ietvaros Komisija var pieņemt lēmumu pieprasīt, lai VRI atsauktu savu projektu, ja vien tā neizvēlas atcelt savas atrunas attiecībā uz pasākumu projektu. Savukārt 7.a panta otrais posms var izraisīt, lielākais, to, ka tiek sniegts ieteikums, mudinot attiecīgo VRI grozīt vai atsaukt savu projektu.
- 58 Patiesībā, pat ja pamatdirektīvas 7. panta 5. punkta a) apakšpunktā paredzēto veto tiesību izmantošana rada saistošas tiesiskās sekas tādā ziņā, ka attiecīgā VRI vairs nav tiesīga ieviest sākotnēji paredzētos pasākumus, fakts, ka Komisija neizmanto savas veto tiesības, ir līdzvērtīgs lēmuma nepieņemšanai, no kā izriet, ka šī nostāja nerada nekādas saistošas tiesiskās sekas (šajā nozīmē skat. rīkojumus, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group/Komisija*, T-109/06, EU:T:2007:384, 105. un 106. punkts, un 2008. gada 22. februāris, *Base/Komisija*, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 75. un 76. punkts).
- 59 Otrkārt, attiecīgās VRI pilnvaras tieši izriet no pamatdirektīvas atbilstošajām tiesību normām, un to izmantošanai nav vajadzīga nekāda Komisijas atļauja. Turklāt nevienā minētās direktīvas tiesību normā nav paredzēts, ka Eiropas apspriešanas procedūras otrā posma neuzsākšana ir pielīdzināma paziņotā pasākumu projekta apstiprinājumam, pilnvarojot VRI attiecīgi rīkoties (šajā nozīmē skat. rīkojumus, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group/Komisija*, T-109/06, EU:T:2007:384, 95. un 96. punkts, un 2008. gada 22. februāris, *Base/Komisija*, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 66. un 68. punkts).
- 60 Tādējādi, ja VRI nolemj ieviest valsts pasākumu tā sākotnējā formā vai grozītā formā, saistošas tiesiskās sekas, kuras izriet no šī pasākuma, ir piedēvējamas attiecīgajai VRI, nevis Komisijas komentāriem vai tam, ka nav sākus Eiropas apspriešanas procedūras otrais posms (šajā nozīmē skat. rīkojumus, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group/Komisija*, T-109/06, EU:T:2007:384, 106. punkts, un 2008. gada 22. februāris, *Base/Komisija*, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 77. punkts).

- 61 Otrām kārtām, prasītāja uzskata, ka apstākļi, ka pasākumi, kurus galu galā ir pieņēmusi ACM, rada tiesiskās sekas, neizslēdz apstrīdētā tiesību akta saistošu tiesisko segu esamību, jo abi akti izrietot no atšķirīgiem administratīviem procesiem un Eiropas apspriešanas procedūra ir obligāts posms.
- 62 Šajā ziņā Eiropas apspriešanas procedūra, protams, ir obligāts posms to pasākumu pieņemšanai, uz kuriem attiecas vai nu pamatdirektīvas 15. vai 16. pants, vai arī Direktīvas 2002/19 5. vai 8. pants un kuri ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm. Tomēr ar šo konstatējumu nepietiek, lai atzītu saistošas tiesiskās sekas attiecībā uz komentāriem, kas izteikti atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. punktam. Proti, iespējamai šī obligātā posma neievērošanai būtu atšķirīgas sekas. Tādējādi, piemēram, ja kāda VRI nesāktu Eiropas apspriešanas procedūru, atturoties pasākumu projektu darīt pieejamu citām VRI, Komisijai un BEREC, vai nesagaidītu minētās procedūras iznākumu, pieņemot plānotos pasākumus, tas attiecīgā gadījumā varētu izraisīt to, ka tiek celta prasība sakarā ar pienākumu neizpildi Savienības tiesā vai prasība par VRI pieņemtajiem pasākumiem valsts tiesā.
- 63 No iepriekš izklāstītā izriet, ka apstrīdētais tiesību akts nav uzskatāms par atļauju, kas būtu ļāvusi ACM pieņemt savu pasākumu projektu un kas tādējādi radītu saistošas tiesiskās sekas.

Par argumentiem attiecībā uz apgalvoto prasītājas procesuālo tiesību ietekmēšanu

- 64 Prasītāja uzskata, ka apstrīdētais tiesību akts ietekmē tās procesuālās tiesības, jo ar to tai tiekot liegtas iespējas tikt uzklausītai Eiropas apspriešanas procedūras otrajā posmā.
- 65 Pirmām kārtām, prasītāja norāda, ka Eiropas apspriešanas procedūras otrā posma uzsākšana nozīmē zināmu procesuālo posmu skaitu, kas tai ļautu tikt uzklausītai, un attiecīgā gadījumā tā būtu varējusi ietekmēt pasākumus, kurus galu galā ir pieņēmusi ACM.
- 66 Tomēr, pat pieņemot, ka kādas ieinteresētās personas procesuālo tiesību nodrošināšana varētu būt tāda, kas var ietekmēt lēmuma nesākt kādu īpašu procedūru apstrīdamo raksturu, vēl ir būtiski izvērtēt, vai saskaņā ar pamatdirektīvu prasītājai ir procesuālās tiesības, kuru aizsardzība Savienības tiesai būtu jānodrošina.
- 67 Šajā ziņā, pirmkārt, vispirms ir jāatgādina, ka pamatdirektīvas 6. pantā ir paredzēts, ka VRI, ja tā plāno veikt pasākumus, kuriem ir būtiska ietekme uz konkrēto tirgu, ir pienākums organizēt sabiedrisko apspriešanu valsts līmenī, lai saprātīgā termiņā ieinteresētajām personām ļautu izteikt savus komentārus par pasākumu projektu. Atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. punktam šī apspriešana valsts līmenī notiek pirms Eiropas apspriešanas, lai tā notiktu, zinot ieinteresēto personu komentārus, kā tas ir izklāstīts Direktīvas 2009/140, ar kuru ir grozīta pamatdirektīva, 17. apsvērumā.
- 68 Tālāk ir jākonstatē, ka Eiropas apspriešanas procedūra, kāda tā ir paredzēta pamatdirektīvā, neatkarīgi no tā, vai runa ir par pirmo vai otro posmu, attiecas vienīgi uz attiecībām starp attiecīgo VRI, no vienas puses, un Komisiju, citām VRI un BEREC, no otras puses, jo pamatdirektīvā nekas nav teikts par ieinteresēto personu iespējamo iesaistīšanos šajā procedūrā Savienības līmenī (šajā nozīmē skat. rīkojumus, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group*/Komisija, T-109/06, EU:T:2007:384, 119.–122. punkts, un 2008. gada 22. februāris, *Base*/Komisija, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 90.–92. punkts).
- 69 Proti, pat ja Komisijas prakse būtu, pirmkārt, publicēt savā tīmekļvietnē aktu, ar kuru tā uzsāk Eiropas apspriešanas procedūras otro posmu, un, otrkārt, aicināt ieinteresētās personas iesniegt savus komentārus, nevienā pamatdirektīvas tiesību normā tai nav noteikts pienākums organizēt ieinteresēto personu apspriešanu Savienības līmenī un tā var iepazīties ar ieinteresēto personu komentāriem, kuri iegūti sabiedriskās apspriešanas laikā valsts līmenī pirms Eiropas apspriešanas procedūras.

- 70 Patiesībā, lai gan pamatdirektīvā ir paredzēta ieinteresēto personu papildu iesaistīšanās, pamatdirektīvas 7. panta 6. punktā un 7.a panta 6. punktā ir noteikts, ka tieši attiecīgā VRI ir tā, kas valsts līmenī organizē jaunu sabiedrisko apspriešanu, un tas notiek atbilstoši pamatdirektīvas 6. pantam.
- 71 Otrkārt, pamatdirektīvas 4. pantā ir noteiktas pārsūdzības tiesības par VRI pasākumiem neatkarīgā struktūrā, kuras lēmumu, ja minētā struktūra nav tiesu iestāde, ir jābūt iespējai pārskatīt tiesai LESD 267. panta izpratnē. Ar pamatdirektīvu izveidotajā tiesiskajā regulējumā pasākumus, kas ietekmē elektronisko sakaru nozarē darbojošos uzņēmumu intereses, valsts līmenī pieņem VRI, nevis Komisija, un tādēļ attiecībā uz tiem ir jāpiemēro efektīva tiesību aizsardzība valsts līmenī.
- 72 Tomēr tas, ka netiek uzsākts Eiropas apspriešanas procedūras otrais posms, kā tas ir šajā lietā, nozīmē, ka galīgais lēmums tiks pieņemts valsts līmenī, attiecīgā gadījumā pieņemot plānotos pasākumus. Tādējādi ieinteresēto personu procesuālo tiesību aizsardzība var tikt nodrošināta valsts tiesās (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group*/Komisija, T-109/06, EU:T:2007:384, 117.–121. punkts, un 2008. gada 22. februāris, *Base*/Komisija, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 88.–92. punkts).
- 73 Otrām kārtām, prasītāja it īpaši uzsver *BEREC* lomu Eiropas apspriešanas procedūras otrajā posmā. Šajā ziņā, tā kā šī loma izriet no pamatdirektīvas grozījumiem, kas izdarīti pēc 2007. gada 12. decembra rīkojuma *Vodafone España* un *Vodafone Group*/Komisija (T-109/06, EU:T:2007:384), šī lieta esot jānošķir no lietas, kuras iznākumā tika izdots minētais rīkojums.
- 74 Šajā ziņā ir taisnība, ka *BEREC* turpmāk var tikt iesaistīta Eiropas apspriešanas procedūras otrajā posmā atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 5. punktam un 7.a panta 3.–5. punktam. Tomēr šis apstāklis nenozīmē, ka pastāv prasītājas procesuālās tiesības, kuru aizsardzība būtu jānodrošina saistībā ar prasību atbilstoši LESD 263. pantam.
- 75 Pirmkārt, ir jānorāda, uz ko pamatoti vērš uzmanību Komisija, ka Eiropas apspriešanas procedūras otrā posma uzsākšana nav nepieciešama, lai ļautu *BEREC* dalīties ar savu nostāju attiecībā uz pasākumu projektu, ņemot vērā, ka saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu tā var jau pirmajā posmā iesniegt komentārus attiecīgajai VRI tā paša viena mēneša termiņā, kurš vienādi piemērojams gan attiecībā uz VRI, gan Komisiju.
- 76 Otrkārt, prasītājas veiktā komentāru, kurus var izteikt *BEREC* par pasākumu projektu Eiropas apspriešanas procedūras pirmā posma ietvaros, un atzinuma, ko šī iestāde var sniegt Eiropas apspriešanas procedūras otrajā posmā atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 5. punktam, nošķiršana ir neiedarbīga.
- 77 Vispirms ir taisnība, ka *BEREC* atzinums Eiropas apspriešanas procedūras otrajā posmā drīzāk attiecas uz Komisijas tiesību aktu, ar kuru tiek uzsākts Eiropas apspriešanas procedūras otrais posms, un tajā izteiktajam atrunām, nevis tikai uz pasākumu projektu, kā tas ir pirmā posma gadījumā. Tomēr šis abas viedokļu apmaiņas *in fine* attiecas uz pasākumu projektu, ko attiecīgā VRI ir darījusi pieejamu.
- 78 Tā paša iemesla dēļ ir mazsvarīgi, ka Komisijai saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 5. punktu “maksimāli” ir jāņem vērā *BEREC* atzinums. Būtu jāpiebilst, ka šai prasībai nav nozīmes, jo Komisijai vispār ir pienākums “pēc iespējas [ņemt] vērā visus *BEREC* pieņemtos atzinumus, rekomendācijas, pamatnostādnes vai regulatīvo paraugpraksi” atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1211/2009 (2009. gada 25. novembris), ar ko izveido Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādi (*BEREC*) un biroju (OV 2009, L 337, 1. lpp.), 3. panta 3. punktam (kurš atcelts un aizstāts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1971 (2018. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādi (*BEREC*) un *BEREC* atbalsta aģentūru (*BEREC* birojs), groza Regulu (ES) 2015/2120 [...] (OV 2018, L 321, 1. lpp.), 4. panta 4. punktu). Tādējādi, ja *BEREC* izteiktu komentārus pirms Komisijas, šai pēdējai minētajai tie katrā ziņā maksimāli būtu jāņem vērā.

- 79 Treškārt, *BEREC*, kas ir no ieinteresētajām personām nošķirta institucionāla iestāde, līdzdalībai Eiropas apspriešanas procedūras otrajā posmā nav nozīmes attiecībā uz apgalvoto prasītājas procesuālo tiesību aizsardzības nodrošināšanu.
- 80 Trešām kārtām, prasītāja min 2011. gada 24. maija spriedumu Komisija/*Kronoply* un *Kronotex* (C-83/09 P, EU:C:2011:341, 57.–59. punkts) un 2014. gada 27. februāra spriedumu *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (C-132/12 P, EU:C:2014:100, 30. punkts) valsts atbalsta jomā. Runa ir par lietām, kurās jautājums par procesuālo tiesību ievērošanu tika izvirzīts prasībās par Komisijas tā sauktajiem lēmumiem “necelt iebildumu”, uz kuriem attiecas Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV 1999, L 83, 1. lpp.), 4. panta 3. punkts, kas kopš tā laika ir aizstāts ar Padomes Regulas (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV 2015, L 248, 9. lpp.), 4. panta 3. punktu.
- 81 Tomēr šī judikatūra nav atbilstoša izskatāmajā lietā. Proti, pirmkārt, valsts atbalsta saderības pārbaude ietilpst Komisijas ekskluzīvā kompetencē saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu, un no tā izriet, ka ieinteresētās personas var lietderīgi iesniegt savas iespējamās piezīmes vienīgi Savienības līmenī.
- 82 Tomēr šajā gadījumā, ņemot vērā faktu, ka pamatdirektīvā minētos pasākumus principā ievieš valsts līmenī, nevis to dara Komisija, pietiek ar to, ka ieinteresētās personas tiek uzklausītas valsts līmenī, vismaz gadījumos, kad Komisija tikai izsaka komentārus saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu (šajā nozīmē skat. rīkojumus, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group/Komisija*, T-109/06, EU:T:2007:384, 128. punkts, un 2008. gada 22. februāris, *Base/Komisija*, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 94. punkts).
- 83 Otrkārt, Komisijas pieņemtie lēmumi lietās, kuras minējusi prasītāja, rada saistošas tiesiskās sekas, jo ar tiem attiecīgo atbalstu tiešā veidā atzīst par saderīgu ar iekšējo tirgu.
- 84 Taču šajā lietā ar apstrīdēto tiesību aktu netiek tiešā veidā atzīts, ka pasākumu projekts ir saderīgs ar Savienības tiesībām. Pamatdirektīvā noteiktais tiesiskais regulējums bija piemērojams līdz brīdim, kad pasākumu projekts tika darīts pieejams Komisijai, un tas joprojām ir piemērojams neatkarīgi no Komisijas nostājas, kas izteikta apstrīdētajā tiesību aktā. Tādējādi tas nerada saistošas tiesiskās sekas, un judikatūra, kuru ir minējusi prasītāja, tāpat nav atbilstoša šajā lietā (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group/Komisija*, T-109/06, EU:T:2007:384, 125. un 127. punkts).
- 85 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāsecina, ka apstrīdētais tiesību akts, ar kuru tiek izslēgta Eiropas apspriešanas procedūras otrā posma uzsākšana, neietekmē prasītājas procesuālās tiesības.

Par apstrīdētā tiesību akta saturu

- 86 Vēl ir jāizvērtē apstrīdētā tiesību akta saturs, lai noteiktu, vai tas, neraugoties uz kontekstu, kurā tas ir ticis pieņemts, tomēr nerada saistošas tiesiskās sekas.

Par argumentiem attiecībā uz apstrīdētā tiesību akta formulējumu

- 87 Komisija norāda, ka no apstrīdētā tiesību akta formulējuma izriet, ka tai nav bijis nolūka tam piešķirt saistošas tiesiskajās sekas.

- 88 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, pirmkārt, apstrīdētajā tiesību aktā vairākkārt ir minēts, ka tajā ir ietverti “komentāri”. Tādējādi vispirms apstrīdētā akta priekšmetā ir precizēts, ka runa ir par “komentāriem saskaņā ar [pamatdirektīvas] 7. panta 3. punktu”, neraugoties uz vārda “lēmums” neatbilstošu izmantošanu tā paša priekšmeta nosaukumā.
- 89 Tālāk, sadaļā “Procedūra”, Komisija atgādina, ka “atbilstoši [pamatdirektīvas] 7. panta 3. punktam [VRI], [BEREC] un Komisija var izteikt komentārus attiecīgajai VRI par paziņotajiem pasākumu projektiem”.
- 90 Turklāt sadaļā “Komentāri” Komisija norāda, ka tā “ir izvērtējusi ACM iesniegto paziņojumu un papildu informāciju [un] vēlas izteikt šādus komentārus”, ko papildina zemsvītras piezīme, kurā precizēts – “atbilstoši [pamatdirektīvas] 7. panta 3. punktam”.
- 91 Visbeidzot, apstrīdētā tiesību akta beigās, Komisija arī atgādina, ka “atbilstoši [pamatdirektīvas] 7. panta 7. punktam ACM maksimāli ņem vērā komentārus, kurus izteikušas citas VRI, BEREC un Komisija, un tā var pieņemt no tiem izrietošo pasākuma projektu, un šādā gadījumā tā par to informē Komisiju”.
- 92 Otrkārt, Komisijas komentāru formulējumā tikpat kā nav lietots imperatīvs. Tādējādi vispirms tā konkrēti ir secinājusi, ka tā “neiebilst pret [kopīgas būtiskas ietekmes tirgū] konstatēšanu”.
- 93 Tālāk, attiecībā uz plānoto koriģējošo pasākumu samērīgumu, Komisija it īpaši “prasa ACM padarīt pārliecinošāku savu argumentāciju” attiecībā uz ierosināto pasākumu piemērotību un samērīgumu un “aicina ACM labāk izskaidrot”, kā šie pasākumi ļautu sasniegt efektīvu ieguldījumu mērķi.
- 94 Turklāt attiecībā uz plānoto cenu noteikšanas pasākumu Komisija “prasa ACM izskatīt” kādu citu cenu kontroles pieeju.
- 95 Visbeidzot, savās noslēguma piezīmēs, Komisija tostarp “aicina ACM cieši uzraudzīt” tirgus attīstību, it īpaši saistībā ar iespējamām saistībām attiecībā uz nolīgumiem par sadarbību un kolektīvajiem ieguldījumiem un to ietekmi uz ieguldījumu apjomu, kā arī cenām un konkurences intensitāti mazumtirdzniecības līmenī.
- 96 No tā izriet, ka Komisija, pieņemdamā apstrīdēto tiesību aktu, nav mēģinājusi noteikt juridiski saistošus pienākumus, kā to interpretējusi ACM, kas ir minētā tiesību akta adresāte, kā izriet no tās 2018. gada 27. septembra lēmuma, it īpaši no I pielikuma, formulējuma.

Par argumentiem attiecībā uz apstrīdētajā tiesību aktā sniegto komentāru priekšmetu

- 97 Prasītāja apgalvo, ka 2007. gada 12. decembra rīkojumam *Vodafone España* un *Vodafone Group* /Komisija (T-109/06, EU:T:2007:384) šajā lietā neesot nekādas nozīmes. Lietā, kurā tika izdots minētais rīkojums, *Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones* (Telekomunikāciju tirgus komisija, Spānija) Komisijai bija darījusi pieejamu pasākumu projektu, kas reģistrēts ar atsauces numuru ES/2005/0330, un šī pēdējā minētā bija izteikusi komentārus, piemērojot pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu. Pēc tam, kad Vispārējā tiesā tika celta prasība atbilstoši LESD 263. pantam, šī tiesa tostarp secināja, ka Komisijas komentāri nav tiesību akts, kas rada saistošas tiesiskās sekas.
- 98 Prasītāja uzskata, ka izskatāmās lietas attiecīgie apstākļi atšķiras no apstākļiem lietā, kurā tika izdots 2007. gada 12. decembra rīkojums *Vodafone España* un *Vodafone Group*/Komisija (T-109/06, EU:T:2007:384). Proti, pirmkārt, apstrīdētajā tiesību aktā esot ietverti komentāri attiecībā uz tirgus noteikšanu un ACM plānotajiem koriģējošajiem pasākumiem, savukārt komentāri lietā ES/2005/0330 attiecās uz BIT ekonomisko analīzi un tādējādi esot ietvēruši mazāk fundamentālas atrunas. Otrkārt, pretēji BIT analīzei, ko veikusi Spānijas VRI lietā ES/2005/0330, ACM pieeja šajā lietā acīmredzami un *prima facie* esot pretrunā tiesiskajam regulējumam, jo šī iestāde esot atkāpusies no norādījumiem, kuri

ietverti atbilstošajos pamatnostādņu dokumentos, precīzāk, Komisijas Ieteikumā 2014/710/ES (2014. gada 9. oktobris) par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar pamatdirektīvu (OV 2014, L 295, 79. lpp.), un Komisijas Tirgus analīzes un būtiskas ietekmes tirgū novērtēšanas vadlīnijās saskaņā ar ES elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu pamataktiem (OV 2018, C 159, 1. lpp.).

- 99 Pirmām kārtām, ir jānorāda, kā pamatoti uz to vērš uzmanību Komisija, ka prasītāja nepaskaidro, kā atšķirības attiecībā uz Komisijas izteikto komentāru priekšmetu pamatotu izskatāmās lietas nošķiršanu no lietas, kurā tika izdots 2007. gada 12. decembra rīkojums *Vodafone España* un *Vodafone Group* /Komisija (T-109/06, EU:T:2007:384).
- 100 Pirmkārt, pamatdirektīvas 7. panta 3. punkta formulējumā nav noteiktas nekādas atšķirības attiecībā uz komentāru, kurus Komisija sniegusi Eiropas apspriešanas procedūras pirmajā posmā, priekšmeta pamatu.
- 101 Otrkārt, ir taisnība, ka Komisijas atrunu priekšmetu nosaka, ja tā uzsāk 7. panta otro posmu vai 7.a panta otro posmu, vai pat abus posmus. Tomēr, pat pieņemot, ka šajā lietā izteiktie komentāri tiešām ir uzskatāmi par atrunām, kuras pamato Eiropas apspriešanas procedūras otrā posmā uzsākšanu, tā pati tiesību norma, proti, pamatdirektīvas 7. panta 4. punkts, būtu bijusi piemērojama gan lietā ES/2005/0330, gan šajā lietā, jo atrunas attiecībā uz BIT vai tirgus noteikšanu abas ietilpst minētās tiesību normas piemērošanas jomā. Būtu jāpiebilst, ka BIT teorētiskās analīzes un BIT ekonomiskās analīzes nošķirumam, ko veikusi prasītāja, nav nozīmes šajā ziņā.
- 102 Otrām kārtām, prasītāja uzskata, ka – pretēji lietai ES/2005/0330 – pasākumu projekts izskatāmajā lietā ir pretrunā tiesiskajam regulējumam, jo, pirmkārt, tirgus noteikšanā esot pieļautas atkāpes no pieejas, kas sniegta Ieteikumā 2014/710, un, otrkārt, kopīgas būtiskas ietekmes tirgū analīzē neesot ievērota Komisijas Tirgus analīzes un būtiskas ietekmes tirgū novērtēšanas vadlīniju saskaņā ar ES elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu pamataktiem analītiskā sistēma. Taču ACM principā esot bijuši jāievēro norādījumi, kuri ir ietverti šajos pamatnostādņu dokumentos.
- 103 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ACM var atkāpties no norādījumiem, kuri ietverti šajos pamatnostādņu dokumentos, ja saistībā ar konkrētās situācijas vērtējumu tai šķiet, ka tie nav piemēroti apstākļiem, kā tas ir paskaidrots šī rīkojuma 41.–43. punktā. Šajā lietā atbilstoši ACM sniegtajai informācijai, it īpaši attiecībā uz tirgus apstākļu īpatnībām Nīderlandē, Komisija ir uzskatījusi par pietiekamu sniegt komentārus, neuzsākot Eiropas apspriešanas procedūras otro posmu.
- 104 Trešām kārtām, katrā ziņā ir jāatzīmē, ka atšķirībām saistībā ar Komisijas sniegto komentāru priekšmetu un tam, ka pastāv atšķirības salīdzinājumā ar pamatnostādņu dokumentiem, kurus ir norādījusi prasītāja, nav nozīmes attiecībā uz komentāru, kuri atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. punktam nosūtīti VRI, tiesiskajām sekām.
- 105 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka ne juridiskais konteksts, kurā tika pieņemts apstrīdētais tiesību akts, ne tā saturs neliecina par to, ka tas būtu tiesību akts, kas rada saistošas tiesiskās sekas. Tādēļ ir jāizvērtē, vai apstrīdētajam tiesību aktam ir vai nav sagatavojošs raksturs.

Par apstrīdētā tiesību akta sagatavojošo raksturu

Par argumentiem attiecībā uz iekšējās procedūras noslēgumu

- 106 Prasītāja iebilst pret Komisijas argumentāciju, ka apstrīdētais tiesību akts esot sagatavojošs akts. Proti, apstrīdētais akts esot administratīvā procesa galīgais posms Savienības līmenī. Tā kā Komisijai vēlāk vairs neesot iespējams iejaukties, apstrīdētais tiesību akts atspoguļojot tās galīgo nostāju iekšējās

procedūras beigās, pretēji attiecīgajiem apstākļiem judikatūrā, kura minēta 2007. gada 12. decembra rīkojuma *Vodafone España* un *Vodafone Group/Komisija* (T-109/06, EU:T:2007:384, 97. punkts) pamatošanai. Turklāt, ja netiek atzīts apstrīdētā tiesību akta galīgais raksturs, šāda veida aktu tiesiskumu neesot iespējams apstrīdēt.

- 107 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, pirmām kārtām, neraugoties uz to, ka Komisijas izteiktajiem komentāriem nav sekojis kāds cits Savienības iestāžu tiesību akts – atšķirībā no prasītājas norādītajiem attiecīgajiem apstākļiem minētā rīkojuma 106. punktā minētajā judikatūrā –, Vispārējā tiesa skaidri ir uzskatījusi, ka vēstule, kurā Komisija sniegusi komentārus saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu, ir uzskatāma par Savienības sagatavojošo aktu procedūrā, kuras rezultātā attiecīgā VRI pieņem valsts pasākumus (rīkojums, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España* un *Vodafone Group/Komisija*, T-109/06, EU:T:2007:384, 97. punkts).
- 108 Otrām kārtām, kā pamatoti norāda Komisija, Eiropas apspriešanas procedūra, kuras rezultātā VRI šajā lietā tika nosūtīti Komisijas komentāri, ir nevis administratīvā procesa noslēgums, bet tikai tā posms, kura iznākumā tiek pieņemti pasākumi, kas analizēti minētajos komentāros.
- 109 Kā izriet no iepriekš veiktās analīzes, tiesiskais regulējums, kas piemērojams šajā lietā, neparedz izveidot divu kompetenču – valsts un Savienības kompetenču – sadali, kurām ir atšķirīgi mērķi, bet, gluži pretēji, nostiprina ekskluzīvas lēmumpieņemšanas pilnvaras VRI. Šīs pilnvaras noteiktos apstākļos, kādi nav konstatējami šajā lietā, tiek mazinātas tikai ar Komisijas veto tiesībām, kas noteikti nedrīkst radīt situāciju, ka Komisija pieņem pasākumus kādas VRI vietā.
- 110 Eventuāla Komisijas, citu VRI un *BEREC* iesaistīšanās procesā, kura iznākumā tiek pieņemti valsts iestāžu akti, nevar likt apšaubīt to kvalificēšanu par “valsts iestāžu pieņemtiem aktiem” tad, kad Komisijas, citu VRI un *BEREC* pieņemtie akti ir posms procesā, kurā vienīgi attiecīgā VRI īsteno galīgā lēmuma pieņemšanas pilnvaras, turklāt tai nav saistoši sagatavojošie akti, kurus izdevuši šie institucionālie dalībnieki (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 19. decembris, *Berlusconi* un *Fininvest*, C-219/17, EU:C:2018:1023, 41.–44. punkts).
- 111 Trešām kārtām, izvēloties administratīvo procesu, kurā ir paredzēts, ka Komisija, citas VRI un *BEREC* pieņem tādas attiecīgās VRI galīgo pasākumu sagatavojošos aktus, kuri rada saistošas tiesiskās sekas un var radīt kaitējumu, Savienības likumdevējs ir paredzējis izveidot īpašu sadarbības mehānismu starp šiem dalībniekiem, kas tomēr balstīts uz ekskluzīvu un galīgu attiecīgās VRI lēmumpieņemšanas kompetenci.
- 112 Tomēr šāda lēmumpieņemšanas procesa efektivitāte noteikti paredz tikai vienu tiesas kontroli, ko Savienības tiesas īsteno tikai tad, kad ir pieņemti attiecīgās VRI pasākumi, ar kuriem izbeigts administratīvais process; vienīgi šie pasākumi var radīt tādas saistošas tiesiskās sekas, kuras var ietekmēt prasītājas intereses, būtiski mainot tās tiesisko stāvokli. Tādējādi LESD 263. panta interpretācija lojālas sadarbības pienākuma gaismā pamato to, ka uz tiesību aktiem, kurus ir pieņēmuši citi institucionāli dalībnieki, kas nav attiecīgā VRI, nevar tikt attiecināta Savienības tiesas pārbaude atbilstoši LESD 263. pantam (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 19. decembris, *Berlusconi* un *Fininvest*, C-219/17, EU:C:2018:1023, 47.–49. punkts).

Par argumentiem attiecībā uz tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā

- 113 Prasītāja uzskata, ka tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas it īpaši nostiprinātas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā, liek apmierināt prasību par tiesību aktu, kas apstrīdēts Vispārējā tiesā, jo tā esot vienīgā tiesa, kuras kompetencē ir pārbaudīt iestāžu tiesību akta spēkā esamību. Tas tā esot vēl jo vairāk tāpēc, ka valsts tiesas piešķirot zināmu nozīmi komentāriem, kuri izteikti atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. punktam.

- 114 Šajā ziņā, pirmām kārtām, ir jāatgādina – lai gan LESD 263. pantā paredzētie pieņemamības nosacījumi ir jāinterpretē, ņemot vērā pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, tomēr šādas interpretācijas sekas nedrīkst būt minētajā līgumā skaidri izklāstīto nosacījumu atcelšana (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 98. punkts un tajā minētā judikatūra, un rīkojumu, 2017. gada 28. februāris, *NF/Eiropadome*, T-192/16, EU:T:2017:128, 74. punkts).
- 115 Otrām kārtām, sistēmā, kas ir ieviesta ar pamatdirektīvu, VRI ir centrālā loma, un šajā ziņā šīs direktīvas 4. pantā dalībvalstīm ir noteikts pienākums izveidot pārsūdzības mehānismu par šo iestāžu lēmumiem, šādā veidā organizējot pilnīgu tiesiskās aizsardzības sistēmu (šajā nozīmē skat. rīkojumus, 2007. gada 12. decembris, *Vodafone España un Vodafone Group/Komisija*, T-109/06, EU:T:2007:384, 101. punkts, un 2008. gada 22. februāris, *Base/Komisija*, T-295/06, nav publicēts, EU:T:2008:48, 71. punkts).
- 116 Tādējādi, pirmkārt, tā kā Komisijas loma tāpat kā šajā gadījumā aprobežojas ar komentāru nosūtīšanu, piemērojot pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu, kā rezultātā principā attiecīgā VRI pieņem savu lēmumu, pārsūdzības tiesības var īstenot attiecīgajā valsts tiesā. Vajadzības gadījumā šī valsts tiesa saskaņā ar LESD 267. pantu var Tiesai uzdot prejudiciālus jautājumus saistībā ar Savienības tiesisko regulējumu, kas ir piemērojams konkrētai situācijai. Proti, lai arī LESD 263. pantā ir izslēgts, ka Tiesā būtu pārbaudāmi Savienības tiesību akti, kas nav saistoši, ar LESD 267. pantu Tiesai ir piešķirta kompetence sniegt prejudiciālu nolēmumu par Savienības iestāžu tiesību aktu spēkā esamību un interpretāciju bez nekādiem izņēmumiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1989. gada 13. decembris, *Grimaldi*, C-322/88, EU:C:1989:646, 8. punkts, un 2018. gada 20. februāris, *Beļģija/Komisija*, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 44. punkts).
- 117 Otrkārt, ja Komisija izmanto savas veto tiesības atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 5. punkta a) apakšpunktam, šī procedūra noslēdzas nevis ar valsts lēmumu, bet ar tāda Savienības tiesību akta pieņemšanu, kurš rada saistošas tiesiskās sekas, un tātad šajā gadījumā var celt prasību Savienības tiesā atbilstoši LESD 263. pantam.
- 118 Trešām kārtām, apstāklim, ka valsts tiesas, izvērtējot kādas lietas faktus, piešķir būtisku nozīmi komentāriem, kurus Komisija sniegusi atbilstoši pamatdirektīvas 7. panta 3. punktam, nav nozīmes. Pirmkārt, ar valsts tiesu veikto vērtējumu tiesību aktam, ko pieņēmusi Savienības iestāde, nevarētu tikt piešķirtas saistošas tiesiskās sekas, kas tam nav atzītas Savienības tiesībās. Otrkārt, ja rodas strīds starp lietas dalībniekiem saistībā ar šādiem komentāriem valsts tiesā, šī tiesa var uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus, kā tas ir paskaidrots šī rīkojuma 116. punktā.
- 119 Katrā ziņā ir jānorāda, ka vienīgajā valsts tiesas nolēmumā, kuru ir minējusi prasītāja sava argumenta pamatošanai, atsauce uz Komisijas nostāju ir viens no vairākiem iemesliem, un tādējādi minētā tiesa nav tikai un vienīgi balstījusies uz iespējamo nozīmi, kas piešķirta Komisijas vēstulei, kura *ACM* nosūtīta saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu.
- 120 Kā izriet no visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem, apstrīdētais tiesību akts, kas nerada saistošas tiesiskas sekas un kam ir sagatavojošs raksturs, nav akts, par kuru prasītāja var celt prasību Savienības tiesā atbilstoši LESD 263. pantam, lai apstrīdētu to, ka nav uzsākts Eiropas apspriešanas procedūras otrais posms.
- 121 Tādējādi Komisijas izvirzītā iebilde par nepieņemamību ir jāapmierina un šī prasība ir jāatzīst par nepieņemamu, kā arī nav jāizvērtē otrais nepieņemamības pamats saistībā ar prasītājas *locus standi*, ne jālemj par pieteikumiem par iestāšanos lietā, kurus iesniegušas Nīderlandes Karaliste, kā arī *T-Mobile Netherlands Holding*, *T-Mobile Netherlands*, *T-Mobile Thuis* un *Tele2 Nederland*.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 122 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Līdz ar to prasītāja sedz savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus atbilstoši tās prasījumiem, izņemot ar pieteikumiem par iestāšanos lietā saistītos tiesāšanās izdevumus.
- 123 Atbilstoši Reglamenta 144. panta 10. punktam, ja tiesvedība pamatlietā tiek izbeigta, pirms ir pieņemts lēmums par pieteikumu par iestāšanos lietā, pieteikuma par iestāšanos lietā iesniedzēji un puses paši sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar pieteikumu par iestāšanos lietā. Līdz ar to Nīderlandes Karaliste, kā arī *T-Mobile Netherlands Holding*, *T-Mobile Netherlands*, *T-Mobile Thuis* un *Tele2 Nederland* katra sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar attiecīgajiem pieteikumiem par iestāšanos lietā. Turklāt prasītāja un Komisija katra sedz savus tiesāšanās izdevumus, kuri saistīti ar to pieteikumiem par iestāšanos lietā.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

izdod rīkojumu:

- 1) Prasību noraidīt kā nepieņemamu.
- 2) Vairs nav jālemj par Nīderlandes Karalistes, kā arī *T-Mobile Netherlands Holding BV*, *T-Mobile Netherlands BV*, *T-Mobile Thuis BV* un *Tele2 Nederland BV* pieteikumiem par iestāšanos lietā.
- 3) *VodafoneZiggo Group BV* sedz savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus, izņemot ar pieteikumiem par iestāšanos lietā saistītos tiesāšanās izdevumus.
- 4) *VodafoneZiggo Group*, Komisija, Nīderlandes Karaliste, kā arī *T-Mobile Netherlands Holding*, *T-Mobile Netherlands*, *T-Mobile Thuis* un *Tele2 Nederland* katra sedz savus tiesāšanās izdevumus pati saistībā ar pieteikumiem par iestāšanos lietā.

Luksemburgā, 2019. gada 9. jūlijā

Sekretārs
E. Coulon

Priekšsēdētāja
I. Pelikánová